

Nr 258

Av herr **Bergqvist m. fl.**, om översyn av beskattningsreglerna för pensions- och kapitalförsäkringar.

(Lika lydande med motion nr 219 i Första kammaren.)

Skattetekniskt indelas livförsäkringar i pensionsförsäkringar (P-försäkringar) och kapitalförsäkringar (K-försäkringar). P-försäkringarna ger rätt till skatteavdrag för inbetalda premier, och i gengäld tas utfallande försäkringsbelopp upp till inkomstbeskattning. När det gäller K-försäkringar är försäkringstagaren inte berättigad till avdrag för erlagda premier men behöver å andra sidan inte heller betala skatt för utfallande belopp.

Det erkänns allmänt att beskattningsreglerna för P- och K-försäkringar är mycket förmånliga för försäkringstagarna. Av sociala skäl har man ansett det vara önskvärt att medborgarna skaffar sig ett gott försäkringsskydd. Det kan emellertid konstateras att de stora förmögenhetsägarna i ökad utsträckning kommit att utnyttja dessa försäkringsformer i skatteundandragande syfte.

För personer med betydande inkomster och förmögenheter kan tecknandet av en P- eller K-försäkring många gånger bli mer en fråga om att göra en förmånlig kapitalplacering än att skaffa ett önskvärt försäkringsskydd. P- och K-försäkringar behöver inte tas upp som förmögenhetstillgångar vid deklarationen — man kan när som helst undandra staten en förmögenhet från beskattning genom att betala in stora belopp till en sådan försäkring. Om man tecknar en kapitalförsäkring behöver man inte heller betala någon skatt på kapitalinkomsten — i stället betalar försäkringsbolaget en skatt som bara utgör ca 20 procent på avkastningen. I dagens läge kan det förekomma en avkastning på K-försäkringarna om ca 6 procent netto. Om man jämför med vad detta motsvarar i beskattningsbar ränteinkomst, finner man att en person med 80 procents marginalskaft skulle behöva ha en bankränta på inemot 30 procent för att få en lika stor nettoavkastning. I samband med P-försäkringar gäller att försäkringstagaren inte bara motverkar skatteprogressiviteten genom att han får en jämnare tidsmässig fördelning av inkomsten, utan dessutom kommer betalningen av inkomstskatten att uppskjutas utan att det allmänna tillgodogör sig någon form av uppskovsränta.

För de stora kapitalägarna råder det således på försäkringsbeskattningens område exceptionellt gynnsamma beskattningsregler. Andelen stora försäkringar har också stigit mycket kraftigt de senaste åren. Årligen tecknas flera hundra P- och K-försäkringar på belopp om minst 1/2 miljon kr. vardera. Från jämlikhetssynpunkt finns det därför anledning att reformera beskattningen i följande avseenden:

1. De stora P- och K-försäkringarna tas upp som förmögenhetstillgångar vid deklarationen.
2. Kapitalavkastningen utsätts för en ordentlig beskattning.
3. Premien för P-försäkringen blir avdragsgill endast upp till ett begränsat belopp.

En reform av beskattningen bör inte innebära skärpta regler för småsparare. Man skulle således kunna undanta från beskattning de delar av försäkringsskyddet som inte motsvarar mer än 7 1/2 gånger ATP:s basbelopp.

Någon allmän översyn av beskattningsreglerna för P- och K-försäkringar pågår inte för närvarande. I propositionen 162 år 1969 redogör departementschefen för den starka kritik som remissinstanserna riktat mot ett förslag om att P-försäkring som meddelats i här i landet bedriven försäkringsrörelse skall anses som K-försäkring om den som är ersättningsberättigad på grund av försäkringen inte är bosatt i Sverige. Med anledning av den hårda remisskritiken uttrycker departementschefen tveksamhet inför detta förslag och anför att frågan om beskattning av P-försäkring som meddelats i här i landet bedriven försäkringsrörelse ytterligare bör övervägas.

I direktiven till kapitalskatteberedningen berörs försäkringsbeskattningen, och det sägs bland annat att utredningen skall söka förenkla denna beskattning. I kapitalskatteberedningens delbetänkande (SOU 1969: 54) behandlas försäkringsbeskattningen också så gott som uteslutande från rent tekniska utgångspunkter. Man förklarar att utredningen genom delbetänkandet kommit fram till en samlad helhetsyn och tagit ställning till praktiskt taget samtliga frågor. Vad som återstår är att i detalj utarbeta en del mera tekniska förslag, bland annat rörande livräntebeskattningen.

Den översyn som är nödvändig när det gäller livräntebeskattningen är långt mer än en teknisk fråga. Det är i stället en fråga av stor principiell och ideologisk räckvidd.

Med stöd av vad som ovan anförts hemställes,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t begär en genomgripande översyn av beskattningsreglerna för P- och K-försäkringar med utgångspunkt från strävandena att åstadkomma ekonomisk jämlikhet i samhället.

Stockholm den 22 januari 1970

Jan Bergqvist (s)

Kurt Hugosson (s)

Lars-Ingvar Sörenson (s)

Lennart Pettersson (s)

Åke Gustavsson (s)

Mats Hellström (s)

i Lund

i Nässjö